

KÁRPÁTALJAI KULTÚRKRÓNIKA

2011. JÚNIUS- JÚLIUS- AUGUSZTUS

ELISMERÉSEK

* A Kárpátaljai Megyei Közigazgatási Hivatal Művelődési Főosztálya *A legjobb kárpátaljai népi múzeum* címet adományozta a Péterfalvai Képtárnak és a Tiszaháti Tájmuzeumnak. Mindkét intézmény igazgatója **Borbély Ida**.

* **Pomogáts Béla** irodalomtörténész, a MNKNT elnöke a Jánosiban megrendezett Szabadegyetemen a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia díszoklevelével tüntette ki **Fodor Géza, Szöllőssy Tibor, Bakos Kiss Károly, Csordás László, Seres Kristóf, Lőrincz P. Gabriella** alkotókat a kárpátaljai magyar kultúra fejlesztésében végzett áldozatos munkájukért. Hasonló kitüntetésben részesült **Larisza Malek** asszony, Magyarország lengbergi tiszteletbeli konzulja.

* **Hende Csaba**, Magyarország honvédelmi minisztere „*A magyar külügyek szolgálatáért*” érdemérmét adományozta **Mihajlo Beleny** szobrásznak számos magyar tematikájú szobor megalkotásáért.

* **Tarnóczy Balázs**, a Nemzeti Társas Kör alelnöke a magyar megmaradásért Országászlót adományozott a mezővári és a szalókai református gyülekezetnek, amelyeket **Zán Fábíán Sándor** püspök áldott meg.

* **Gajdos Istvánt**, Beregszász polgármesterét Ukrajna államfője Ukrajna függetlensége alkalmából *Az érdekekért* érdemrend II. fokozatával tüntette ki. Miniszterelnöki kitüntetésben részesült **dr. Spenik Ottó** kutató-fizikus. A megyei tanács és a megyei közigazgatási hivatal díszoklevelével tüntették ki **dr. Ljáh Erzsébetet**, az Ungvári Városi Gyermekrendelő-intézet igazgatóját, **Cipola Gizella** operaénekest, **Nuszer Ernőt**, a megyei közigazgatási hivatal osztályvezetőjét.

* **Viktor Pogorelov**, Ungvár polgármestere Ukrajna függetlenségének 20. évfordulója alkalmából oklevelet adott át azoknak a bátor képviselőknek, akik az 1991. augusztus 19-22-ei moszkvai hatalomátvételre szervezkedett GKCS-puccsot Ukrajnában elsőként ítélték el. A mintegy húszfős magyar frakció képviselői közül (1991-1994) **Kövér György** alpolgármestert, és **Dupka Györgyöt**, a megyei és a városi tanács tagját, képviselőt is kitüntették.

* **Pál Lajos** kárpátaljai népzeneész és zenepedagógus a *Kisebbségéért Díjat* vehette át **Semjén Zsolttól** és **Répás Zsuzsannától** nemzetpolitikáért felölös helyettes államtitkártól.

* **Dr. Schmitt Pál**, a Magyar Köztársaság elnöke augusztus 20-a alkalmából kiemelkedő munkásságuk elismeréseképpen négy kárpátaljai közle-

ti személyiségnek állami kitüntetést adományozott. **Benedek Imre**, az aknaszlatinai Bolyai János Középiskola igazgatója, **Gajdos Olga**, a KMKSZ munkácsi alapszervezetének elnöke, **Varga Béla** újságíró, az ungvári magyar tankönyvszerkesztőség vezetője a Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztet, **Zelinszki Éva Mária**, a Rahói 1. Számú Középiskola nyugalmazott matematikatanára pedig a Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkeresztet vehette át.

ESEMÉNYNAPTÁR

JÚNIUS

* Hagyományosan a Központi Tűzoltózenekar felvonulásával kezdődött meg a 82. Ünnepi Könyvhét és a 10. Gyermekkönyvnapok a budapesti Vörösmarty téren. Az ország mintegy ötven településére kiterjedő könyvünnepet **Tóth Krisztina** író, költő, műfordító nyitotta meg. A Kárpátaljai Magyar Könyvkiadók sátrában **Dupka György**, **Vári Fábián László**, **Kovács Sándor** és **Zubánics László** dedikálták legújabb köteteket. A kárpátaljai könyvsátrat számos elszármazott hazánkfia, köztük **Lator László** Kosuth-díjas költő is felkereste.

* A MÉKK szervezésében a Trianon Emléknep alkalmából koszorúzással egybekötött megemlékezésre került sor Ungváron, a Kálvária temetőben, a mártírhalált halt **Posch Alajos** újságíró sírjánál. Az Ungvárra bevonuló cseh katonák által 1919-ben megölt ungvári újságíró életútját **Dupka György** ismertette. A megem-

lékezők megkoszorúzták a mártír újságíró sírját.

* A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az *Együtt* című irodalmi folyóirat szerkesztősége a beregszászi Európa–Magyar Házban megrendezte az irodalmi folyóiratok találkozóját, amelyen vendégül látta a *Partium* folyóirat szerkesztőit és szerzőtársait. A jelenlévők meghallgatták **Oláh András** és **Kürti László** legújabb verseit. **Felhős Szabolcs**, a *Partium* (Vásárosnamény) felelős szerkesztője, **Vári Fábián László**, az *Együtt* (Ungvár) főszerkesztője és **Füzesi Magda**, a *Kárpátaljai Hírmondó* (Budapest) főszerkesztője az egyre súlyosbodó anyagi gondokról tanácskoztak. Ezután az *Együtt* szerzői (**Marcsák Gergeley**, **Bartha Gusztáv**, **Csordás László**, **Zselicki József**, **Füzesi Magda**, **Lőrincz P. Gabriella**) olvasták fel írásaikat a folyóirat legfrissebb számából, **Vári Fábián László** *Tábori posta* című önéletrajzi regényének fülszövegét olvasta fel. A rendezvény házigazdájá **Zubánics László**, a KMMI elnöke volt.

* A Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház Magyarország 2011. I. félévi soros elnöksége alkalmából a Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusa szervezésében bemutatta *A tekintetes úr* című Úz-völgyi népmesét. A darabot **Gyevi-Bíró Eszter** állította színpadra. A színház művészeit **Bacsikai József** ungvári és **Tóth István** beregszászi főkonzulok virágcsokrokkal köszöntötték. Végezetül a beregszászi főiskolán fogadást adtak a kárpátaljai szervezetek, intézmények részére.

* **Garanyi József** születésének 90. évfordulója alkalmából szülőfalujában,

Bátyúban kiállítást szerveztek. A **Kovács László** műgyűjtő, kiállításszervező magántulajdonában lévő 26 alkotás átfogóan mutatta be Garanyi József festését. A tárlaton, amelyre a helyi középiskola dísztermében került sor, különböző technikával és témában készült képeket láthattak az érdeklődők. A művész életútját **Bagu Géza** tanár ismertette, az alkotásokról **Kovács László** beszélt.

* A Magyarország soros EU-elnöksége jegyében szervezett kulturális rendezvények kárpátaljai záróakkordjaként a beregszászi szabadtéri színpadon a *Ghymes* együttes adott fergeteges koncertet. A zenekar első alkalommal szerepelt Kárpátalján. A fellépés előtt **Szarka Tamás** és **Szarka Gyula**, a zenekar alapítói, vezetői sajtótájékoztatót tartottak a Beregszászi Magyar Konzulátuson, amelyen a kárpátaljai magyar média képviselői vettek részt. A beregszászi fellépés előtt **Tóth István** főkonzul köszöntötte a jelenlévőket. A koncert programja a közelmúltban megjelent *Szikraszemű* c. album dalaiból, valamint az elmúlt 15–20 év szerzeményeiből állt össze.

* A Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház *A tekintetes úr* című előadását láthatta a técsői közönség is.

* Mezőgecseben első alkalommal került megrendezésre az *Ifjúsági Néptánc- és Népművészeti Együttesek Találkozója*. A rendezvényre az Ungvidéktől a Felső-Tisza-vidékig érkeztek hagyományőrző csoportok. A hivatalos megnyitó után elsőként a *Guti Hagyományőrzők* léptek fel, akik a pünkösdi népszokásokat, köztük a király és ki-

rálýnéváltástát elevenítették fel. Ezután a tiszapéterfalvai *Örökség* néptáncgyűttes és a *Napsugár* hagyományőrző egyűttes, a *Kokas banda*, a tiszabökényi néptáncgyűttes, a derceni *Gyöngyösbokréta* néptáncgyűttes, a császlóci *Kadarka* néptáncgyűttes és a *Csicsergő csajok*, a nagydobronyi *Hímes* néptáncgyűttes, a mezőgecsei néptáncscsoport, a *Vári Művészeti Iskola* hagyományőrző csoportja előadásában ízelítőt kaphattunk a különböző magyar tájegységek dalaiból, táncaiból. Érdekes színfoltja volt a programnak a **Vajnági Adrienn** vezette aknaszlatinai *Nefelejcs* néptáncscsoport mősora. Végül **Mester András** polgármester köszönetet mondott a szervezőknek, köztük a KMKSZ-nek és a fellépőknek a színvonalas műsorért. A rendezvényt a Szülőföld Alap támogatta.

* Hagyományőrző foglalkozást szerveztek a fiatalok számára a bátyúi könyvtárban. A résztvevők **Bagu Balázs** nyugalmazott tanár, néprajzkutató, helytörténész *Hosszú lábú gólya. Bátyúi gyermekjátékok* című könyve alapján elevenítették fel egy-egy, mára már feledésbe merült népi játékot.

* Helyreállították a megrongált ungvári Petőfi-szobrot. Az öröndetes hírt **Szalipszki Andre**, az ungvári magyar külképviselet konzulja jelentette be, közlése szerint a Turbogaz vállalat ajánlotta fel, hogy a szükséges eszközök biztosítása mellett térítésmentesen elvégzi a felújítást. A cégnél dolgozó magyar munkások egyenesen szívügyüknek tekintették, hogy ebben közreműködjenek.

* Az *Üde Színfolt Kulturális Egyesület* szervezésében Kárpátalját bemutató rendezvényre került sor Budapesten a XVIII. kerületi Polgárok Házában. Az estet **Kovács Sándor** eszenyi származású szakíró vezette. **Kutlán András** festőművész a kiállított festményeit és bőrdíszműves munkáit ismertette, **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő pedig a kárpátaljai magyar irodalomról és saját munkásságáról beszélt. Ezt követően az **Ivaskovics József** vezette *Credo* verséneklő együttes adott nagy sikerű koncertet, majd a helyi *Tébláb* táncegyüttes műsorát láthatták.

* Az ugocsai Aklihegyen hagyományörző tánc- és énekesztívtál rendeztek magyarországi, szlovákiai, romániai és kárpátaljai együttesek részvételével. **Oroszi József**, Nevetlenfalu, Akli, Újakli, Aklihegy és Batár polgármestere üdvözölte a megjelenteket.

* A **Gubcsi Lajos – Benkő László** szerzőpáros Rákóczi-balladájának ősbemutatójára került sor a munkácsi várban. A nagyszerű előadást másnap, illetve harmadnap megismételték a beregszászi református templomban és az ungvári várban. Ebből az alkalomból **Hende Csaba** honvédelmi miniszter magánlátogatást tett Kárpátalján. A magyar politikusk találkozott a régió közigazgatási és katonai vezetőivel, a térség polgármestereivel, a helyi magyar szervezetek, egyházak, társadalmi szervezetek képviselőivel. A magyar honvédelmi minisztert udvariassági látogatáson fogadta **Olekszandr Ledida**, a megyei közigazgatási hivatal elnöke. A találkozón részt vett **Jurij**

Dumanszkij vezérőrnagy, az *Ukrán Fegyveres Erők Nyugati Műveleti Parancsnokságának* parancsnoka is.

* A *Beregszászi Művészeti Iskola* hangversenytermében jótékonysági opera-estre került sor **Csobolya József**, a *Magyar Állami Operaház* tagja, valamint **Szász Kati**, az *Inter Operett* szölistája előadásában. Az előadást megismételték az ungvári *Phantom* klubban **Dupka Nándor** szervezésében.

* Budapesten a Hadik Kávéházban író-olvasó találkozóra került sor, amelyen a *Kortárs-estek* sorozatban bemutatották **Vári Fábián László** *Tábori posta* című könyvét.

* A Jánosi *Helikon Hotel*ben megnyitották a *Nyári Szabadegyetem 2011: Magyar tájak – magyar kortársirodalom – egységes, egyetemes magyar kultúrával a megmaradásért a Kárpát-medencében* elnevezésű fórumot, amelynek szervezői az *Újnautilus Egyesület* (www.ujnautilus.info), a *Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia*, valamint a *MÉKK* és a *Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet* voltak. A rendezvény résztvevőit többek között üdvözölte **Tóth István**, a beregszászi magyar konzulátus főkonzulja, **Kerekes Henrietta** konzul, **Dupka György**, a MÉKK elnöke és **Zubánics László**, a KMMI elnöke. A fórumon a kárpát-medencei írók, költők, irodalmárok tartottak előadást, illetve mutatkoztak be.

* **Június folyamán lebonyolított kiállítások:**

– 120 éve, 1891-ben született a két meghatározó kárpátaljai festőművész,

Boksaj József és Erdélyi Béla. Az évforduló alkalmából június 4-én, a kijevei *Chlibnya Galériában* az elmúlt évek legillusztrisabb kiállítását rendezték az alkotók műveiből.

– **Angyalosi Sándor, Ivancsó András, Kopriva Attila, Matl Péter, Micska Zoltán, Jurij Seleveckij** – *Munkácsi Művészklub* csoportos kiállítása a *Péterfalvai Képtárban*.

– **Mihajlo Beleny és Puhlik Beleny Magda** kiállítása a megyei közigazgatási hivatal előcsarnokában.

– **Juhász László** grafikai kiállítása Ungváron a *Kárpátaljai Nemzetiségek Kulturális Központjában*.

– **Zubánics László** fotókiállítása (Kárpátalja ezredéves kincsei) Nagyrábén, a *Kossuth Művelődési Házban*.

– *Tavaszi ébredés – a természet dallama* címmel **Darabán János** és **Bilák Marina** rahói képzőművészek kiállítása a beregszászi Európa–Magyar Házban.

JÚLIUS

* A beregszászi Európa–Magyar Házban *Kárpátaljai tájak* címmel **Zubánics László** és **Dupka György** nyitotta meg a *Garanyi József-emlékkiállítást* a festő, grafikus, születésének 90. évfordulója alkalmából Garanyi József pályafutásáról, munkáiról **Kovács László** kiállítás-szervező, a gyűjtemény tulajdonosa beszélt. A megjelent művészet- és irodalomkedvelőknek **Zubánics László** (*Tájba írt történelem*) és **Dupka György** (*Fogyó, gyarapodó nemzetiségek, érdekképviseletek Kárpátalján*) mutatta be és dedikálta legújabb könyvét.

* A *Szolyvai Emlékparkban* befejeződtek azok a nyári felújítási munkálatok, amelynek elvégzését **dr. Tóth Mihály**, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke kezdeményezte. Az értékelő-megbeszélésen részt vett **Dupka György**, az emlékparkbizottság felelős titkára, **Vass István** és **Nagy István** gondnok. A park mint emlékhely, bekerült a Kárpátalját felkereső magyarországi és kárpát-medencei turisták programjába is, hetente folyamatosan érkeznek látogatók, akik fejet hajtának a Sírátófalra felírt áldozatok emléke előtt, meghúzzák a lélekharangot.

* A Liszt-emlékév alkalmából Eszenyben „*Három éjjel, három nap*” – *Égtájak Művészeti Fesztivál* zajlott le az *Eszenyi Miczbán Hagyományörző Társaság* és az eszenyi *Ritmus* néptáncgyűttes szervezésében. A vendégeket **Szabó Tibor** művészeti vezető üdvözölte. A háromnapos programban az érdeklődők megtekintették **Henning János** erdélyi fotóművész kiállítását, a *Magyar Melódiák*, a *Kárpátaljai megyei Filharmónia* kamaragyűttesének estjét, a budapesti **Székely Éva** és tanítványai közreműködésével népi kismesterségek bemutatójára és tanítására került sor. Ezen kívül az eszenyi kultúrházban nemzetközi néptánc gálát láthatott a közönség kárpátaljai, felvidéki, magyarországi táncgyűjtésesekkel, amelyben fellépett a péterfalvai *Kokas Banda*, az eszenyi *Ritmus* és a farnadi *Nádas* táncgyűttes.

* Kisvárdán befejeződött a szórványban dolgozó magyar anyanyelvű óvodapedagógusok továbbképzése a *Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága*

– *Anyanyelvi Konferencia* lebonyolításában. A 10. alkalommal megrendezett továbbképzésen a *MÉKK* szervezésében Kárpátaljáról több mint 10 óvodapedagógus vett részt. A tanfolyamon **Pomogáts Béla**, az *AK* elnöke mondott zárszót.

* **Juhász László** grafikus művész egyéni kiállítása nyílt meg *Fantázia* címmel Beregszászon a *Beatrice* kávézóban (Kossuth tér 5. sz.).

* A Budapest Főváros XVIII. Kerületében működő *Üde Színfolt Kulturális Egyesület* ellátogatott a Szolyvai Emlékparkba, ahol koszorúzással tisztelegtek a sztálini légerek áldozatai előtt, és rózsát ültettek az elhurcolt magyarok és németek emlékére. Ugyanebben az időben **Kirill Arbatov**, a *Galitska Rus' Cserkészszövetség* elnöke is felkereste egy delegációval a Szolyvai Emlékparkot, hogy **dr. Tóth Mihály** elnökkel és **Dupka György** felelős titkárral egyeztetve megszervezzék az első világháborús emlékoszlop felújítását.

* **Július: képzőművészeti kiállítások:**

– **2011 június-júliusában** a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Gross Arnold termében, **augusztusban** Ungváron a Kárpátaljai Boksay Galériában volt megtekinthető a *Boldogasszony* elnevezésű kiállítás (neves magyarországi művészek tematikus alkotásai). Kiállító művészek: **B. Raunio Maria** festőművész, **Bráda Tibor** Munkácsy-díjas festőművész, **Gyulai Líviusz**, Kossuth-díjas grafikusművész, **Gyórfi Sándor** Munkácsy-díjas szobrászművész, **Incze Mózes** festőművész, **Jankovics Marcell** Kossuth-díjas grafikusművész, **Kárpáti Tamás** Munkácsy-díjas festőművész, **Kő Pál** Kossuth-díjas szobrászművész ,

König Róbert Munkácsy-díjas grafikusművész, **Lajta Gábor** festőművész, **Molnár Kálmán** Munkácsy-díjas grafikusművész, **Mara Kinga** festőművész, **Nádas Alexandra** festőművész, grafikusművész, **Nagy Gábor** Munkácsy-díjas festőművész, **Orosz István** Kossuth-díjas grafikusművész, **Párkányi Raab Péter** szobrászművész, **Raffay Dávid** szobrászművész, **Papageorgiu Andrea** festőművész, **Péterfy László** szobrászművész, **Rádóczy Gyarmathy Gábor** festőművész, grafikusművész, **Sulyok Gabriella** Munkácsy Mihály-díjas grafikusművész, **Somogyi Győző** Munkácsy Mihály-díjas festőművész, grafikusművész, **Szabó Ákos** festőművész, **Szmadám György** Munkácsy Mihály-díjas festőművész, **Szinte Gábor** festőművész, **Tóth-Kovács József** festőművész.

– 2011. júliusban volt megtekinthető **Garanyi József** emlékkiállítása a beregszászi Európa–Magyar Házban
– **Angyalosi Sándor**, **Ivancsó András**, **Kopriva Attila**, **Matl Péter**, **Micska Zoltán**, **Jurij Seleveckij** – *Munkácsi Művészklub* csoportos kiállítása a Péterfalvai Képtárban.

– **Juhász László** grafikai kiállítása Ungváron a *Kárpátaljai Nemzetiségek Kulturális Központjában*.

AUGUSZTUS

* A Viski Kultúrházban a Liszt-év jegyében két fiatal előadóművész koncertjére került sor **ifj. Ötvös Sándor** felkonferálásában: **Czébely Beáta**, a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti

Egyetem III. évfolyamos hallgatója és **Jőrös Andrea**, a debreceni Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem magán-ének szakos diákja a komolyzene-kedvelőknek Liszt Ferenc, Robert Schumann, Chopin, Csajkovszkij, Dvorák műveket játszottak.

* Az erdélyi Szársomlyó-hegy lábánál megrendezett hagyományos *Ördögkatlan Fesztivál* idei díszvendége a *Cók-Mók Bábszínház* (tagjai: **Riskó Anikó**, **Bagu Géza**, **Béres József**) és **Hidi Endre**, nagydobronyi keramikus volt. Továbbá négy alkalommal lépett fel a *Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház* a rendezvényen, de itt volt a *Técsői Banda* is.

* Megrendezték a *IV. Credo Fesztivál – Népzenei és Néptánc Tábor* a Nagydobronyi Református Líceumban. A résztvevők **Ivaskovics József** zeneszerző szervezésében betekintést nyertek a hegedű, brácsa, nagybőgő, furulya, citera, ének, valamint a csángó zenei világ titkaiba (kaval, sültü, kodoz, dob, ütőgardon stb.) A magas szintű oktatást a kiváló *Bartina* zenekar (Bonyhád), *Zurgó* zenekar (Budapest) és helyi tanárok biztosították. A napi gyakorlati zenei- és táncoktatást elméleti képzés egészítette ki.

* A Nagyberegi Református Líceumban *Népzenei- és néptánc tábor* szervezett a „GENIUS” Jótékonyasági Alapítvány, amelyen népzene és néptánc iránt érdeklődő fiatalok vettek részt a Péterfalvai Kokas-banda közreműködésével.

* *A magyar irodalom életéről és állapotáról* címmel három napon át tanácskoztak a 39. Tokaji Írótáborban

a kortárs magyar irodalom jeles képviselői. A **Szentmártoni János** vezette kerekasztal-beszélgetésben részt vettek: **Csaplár Vilmos**, **Dupka György**, **Erős Kinga**, **Hodossy Gyula**, **Király Zoltán**, **Pécsi Györgyi**. A rendezvényen jelen volt **Csordás László**, folyóiratunk olvasószerkesztője is.

* A beregszászi Európa–Magyar Házban **Zubánics László** elnök ünnepelesen megnyitotta **Homoki Gábor** tiszapéterfalvai festőművész kiállítását. A művész eddigi alkotói pályáját **Borbély Ida**, a Péterfalvai Képtár igazgatója ismertette. A rendezvényen közreműködött a Kokas-banda.

* A közelgő Szent István-napi ünnepség tiszteletére Eszeny községben két nyelvű, címeres falutábla avatásra került sor, amelynek kivitelezője **Molnár Zsolt** címerfestő volt, elkészítését pedig a *Kárpátaljai Határmenti Önkormányzatok Társasága* támogatta. A falutábla leleplezésén ott volt és beszédet mondott többek között **Dupka György**, a KHÖT felelős titkára, **Kovács Ferenc**, Eszeny polgármestere, **Szabó Tibor**, a Micz Bán Hagyományőrző Egyesület elnöke is.

* *Három ország egy színpadon* címmel rendezvénysorozat került megrendezésre Beregszászban, Mezőváriban és Eszenyben a *Ritmus* néptáncgyűttes szervezésében, **Szabó Tibor** vezetésével. Eszeny község vendégei voltak a Csallóközi Néptáncgyűttes (Dunaszerdahely, Szlovákia) és a Szigetköz Táncgyűttes (Darnózseli, Magyarország) küldöttei, tisztségviselői is. Az eszenyi kultúrházban is bemutatásra került a *Magyar Ima*, „Fohász a magyar-

ságért, táncban, éneken és verseken” című táncprodukció.

* A Csapi Városháza nagytermében népes közönség előtt adott koncertet **Dinnyés József** zeneszerző, előadóművész, „daltulajdonos”.

* Öt napon át Kárpátalján turnézott az *Erdélyi Vándorszínház. A halál és a bohóc* című lidérces komédiájukat Csongoron, Bátyuban, Nagydobronyban és Kisdobronyban adták elő, mindenütt nagy sikerrel.

* *Ünnep* címmel nemzetközi kortárs képző- és iparművészeti kiállítást rendeztek a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Gross Arnold kiállítótermében.

* Beregszászon, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Kölcsey Ferenc Szakkollégiumában sor került a *Keresztyén Balázs olvasótábor* megrendezésére a „GENIUS” Jótekonysági Alapítvány szervezésében.

* *Szent István-napi* rendezvények, koszorúzási ünnepek voltak a nagyobb magyarlakta településeken (Szürteben, Guton, Técsón). Beregszászban, a római katolikus templom előtti téren a BMKSZ és az UMDSZ tartotta meg központi ünnepségét. Az ünneploket **Pirigyi Béla**, a Beregvidéki Magyar Kulturális Szövetség (BMKSZ) elnöke köszöntötte, ünnepi beszédet **Zubánics László**, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke, **Kókai Krisztina**, a beregszászi konzulátus konzulja, **Csabolja József** történész, valamint **Michela Antal** beregszászi római katolikus plébános mondott. Az ünnepség koszorúzással és a *Szózat* közös eléneklésével ért véget.

* *Szent István-napra* emlékeztek Aknaszlatinán, a helyi római katolikus templomban a KMKSZ szervezésében. **Bosák Nándor**, a Debrecen–Nyíregyházi Egyházmegye püspöke celebrált szentmisét, **Butsy Lajos** helyi plébános és **Veress József** nagybocksói görög katolikus parochus közreműködésével. Megtisztelték jelenlétükkel az ünnepséget többek között **Tóth István**, a Magyar Köztársaság beregszászi főkonzulja, **Fodor Zsolt** ungvári magyar konzul, **ifj. Sari József**, a KMKSZ Felső-Tisza-vidéki Középszintű Szervezetének elnöke, valamint a magyarlakta felső-Tisza-vidéki települések küldöttségei. Ünnepi beszédet tartott **Kovács Miklós**, a KMKSZ elnöke. A Szent István-napi megemlékezés végén az ungvári *Cantus* kamarakórus lépett fel.

* *Szent István-napi* mise és új kenyér szentelés-áldás volt az ungvári várban a MÉKK szervezésében. Szentmisét **András atya** celebrált. A szervezők nevében **Dupka Nándor** köszöntötte a megjelenteket. **Sáfi Csaba**, a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusának konzulja tartott ünnepi beszédet. A rendezvényt megtisztelte **Balogh Dénes** konzul is.

* A hmelnickiji *Szent István Magyar Szervezet* tagjai **Szikora Attila** elnökletével méltatták a magyar államalapítót és versekkel köszöntötték augusztus 20-át.

* **Dés László**: *Valahol Európában* című musicaljét mutatták be a beregszászi Amfiteátrumban. Az ingyenes előadás alatt adományokat gyűjtöttek a Ráti Szent Mihály Gyermekotthon épületeinek befejezésére, a gyermekott-

hon lakóinak megsegítésére. A darab fővédnökei voltak: **Dr. Schmitt Pálné Makray Katalin** asszony és **Majnek Antal** püspök atya.

* A tiszasalamoni református templom kertjében *Szent István-szobor* leleplezésére került sor. **Dalnoki István** magyarországi képzőművész fából faragott műalkotását **Hegedüs Ferenc** Nógrád megyei, rétsági vállalkozó adományozta a Tiszasalamoni Református Egyházközségnek.

* A Balatonyöröki Honismereti Egyesület szervezésében megtartott *V. Nemzeti Hét* keretében helyt kapott *A határon túli testvéreink napja* rendezvény is. A kenyérszentelés, a Szent István-napi megemlékezés után előadások hangzottak el. **Dupka György** író, történész *Múltunk, jelenünk: hogyan tovább Kárpátalja?* címmel tartott előadást. A rendezvényt a *Palmetta* zenekar koncertje zárta.

* Augusztus 20-án Mezőváriban nagyszabású *Családi napot* szervezett a Kárpátaljai Református Egyházkerület, amelyre mintegy 5500 ember érkezett. A házigazda **Zán Fábián Sándor** püspök köszöntőjét és megnyitóját követően a nyitóelőadást **Dr. Steinbach József**, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke tartotta, majd **ifj. Pocsai Sándor, Taracközi Gerzson, Lőrincz Krisztina, Dr. Steinbach József, Dr. Kónya József, Gulácsi Lajos** lelkészek, valamint **Gogola István** keresztyén pszichológus vezetésével szemináriumi foglalkozásokon vettek részt az érdeklődők. A programok között az *Ébredés*, az *Üvegtenger*, együttesek, a vári gyer-

mek- és felnőtt kórus előadásait élvezhette a népes közönség, majd a nap egyik fénypontjaként **Pintér Béla** koncertjére került sor. Külön programja volt a Gyermek Evangelizációs Községnek és a Cigánymisszióknak is.

* Tiszapéterfalván, Beregrákoson, Tiszaújhelyen falunapot tartottak.

* A Függetlenség Napja Ukrajnában.

* Véget ért az *I. Kígyósi Borfesztivál*. A rendezők színes programokkal, finom borokkal, gasztronómiai ínycségekkel, operett-esttel lepték meg az érdeklődőket.

* Hagyományos *Perec-fesztivál* volt a beregszászi járási Asztélyban.

* A beregszászi járási Mezőgecsében *Szilvalekvárfőző Fesztivált* rendeztek. A programban szerepelt többek között szilvalekvárral készült étel (gombóc, kalács, fánk, kifli), szilvapálinka kóstolása, bogrács- és halászléfőző verseny.

PROGRAMAJÁNLÓ KIÁLLÍTÁSOK

– **Juhász László** grafikus művész egyéni kiállítása *Fantázia* címmel Beregszászon, a Beatrice kávézóban.

– Kárpátalja kortárs képzőművészeinek, népművészeinek, fotóművészeinek állandó kiállítása a *Péterfalvai Képtárban* (Péterfalva, György Endre kastély). Tárlatvezető: **Borbély Ida** igazgató. A képtár eddig közel kétszáz képzőművészeti alkotással gyarapodott, a kárpátaljai jeles alkotók válogatott munkáiból állandó kiállítás nyílt: *Balla Pál, Habda László, Herc Jurij, Harangozó Miklós, Kassai An-*

tal, Kontratovics Ernő, Kosztrub Georgij, Medveczkyné Luták Edit, Medveczky Miklós, Mikita Volodimir, Mitrik Mihajlő, Prihogyko Vjacseszláv, Sütő János, Szkakandij Vaszil, Szaller Olekszandr, Zvenigorodszkij Vitalij és mások, akiknek alkotásaival a tárlat reprezentálja Kárpátalja korábbi évtizedeinek festészetét. Ugyanitt megtekinthető a Munkácsy Mihály Alkotótábor tagjainak munkái, amelyek a képtár állományát gyarapítják: **Bilák Marina** (Rahó), **Fuchs Andrea** (Ungvár), **Darabán János** (Rahó), **Homoki Gábor** (Péterfalva), **Kutasi Xénia** (Bene), **Klisza János** (Ungvár), **Klisza Krisztina** (Ungvár), **Lőrincz István**, **Lőrincz Katalin** (Ungvár), **Nigriny Edit** (Ungvár), **Prófusz Marianna** (Beregszász), **Réti János** (Ungvár), **Soltész Péter** (Ungvár), **Soltész Gabriella** (Ungvár), **Picur Zoltán**, **Szajkó Tibor** (Beregszász).

– Az ugocsai népművészek alkotásainak, Tiszahát népének életvitelével kapcsolatos tárgyak állandó kiállítása a *Tiszaháti Tájmuzeumban* (Fogarasykuria, Tiszabökény-Farkasfalva). Tárlatvezető: **Borbély Ida** igazgató.

– **Lőrincz István** fotográfus (Ungvár) *III. Kárpátaljai kaleidoszkóp* című fotókiállítása az UNE Humán-Természettudományi Magyar Karán.

– **Soltész Péter** (Ungvár) festőművész „Évszakok, emberek” című egyéni kiállítása az ungvári Váralja múzeum-kávéházban.

– **Garanyi József** és **Horváth Anna**, valamint más bereg-vidéki képzőművész állandó emlékkiállítása a *Beregvidéki Múzeumban*.

– **Bartosh Tatjana**, **Bartosh József** és más kárpátaljai kortárs alkotók kiállítása a beregszentmiklósi várkastélyban.

– **Zubánics László** fotókiállítása (*Kárpátalja ezredéves kincsei*) Nagyváradban, a Kossuth Művelődési Házban.

* A *Credo Verséneklő Együttes* augusztus második felében fellépett a *Vereckei-hágón, a Nagymarosi táborban, Solymáron a Gospel Fesztiválon*. Megjelent a Credo együttes kiadásában Csákány Marianna új klipje: *Az Úr csodásan működik*. <http://www.youtube.com/watch?v=tAD1xlllD1s>

EZEKET OLVASTUK:

* Az *Agria* című folyóirat 2011. nyári számában találkozhatunk **Finta Éva**, **Zselicki József**, **Lőrincz P. Gabriella**, **Csordás László** verseivel, valamint **Lenygel János** *Hóman Bálint kultuszminiszter úrnak!* című kispórázával.

* Megjelent *A magyar irodalom égtájai – Sokágú síp Tokajban*, A Tokaji Írókör Évkönyve XX. (Szerkesztette: Serfőző Simon, Bíbor Kiadó, 2011, 364 o.). A gyűjtemény a tanácskozási kárpátaljai résztvevőinek előadásait, hozzászólásait is tartalmazza: **Penckőfer János** *Stúdiók kora (előtt és után)*. *Irodalmi irányultságok, folyamatok, szerzők* *évtizedek, fórumok Kárpátalja eddigi kilencven évében /Vázlat/* (79-90. o.), hozzászólás a Magyar könyvkiadás munkacsoportban (229-233. o.). **Dupka György** hozzászólása az Intermix Kiadóról és a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatról a Magyar könyvkiadás munkacsoportban (105-108. o.) és elő-

adása a plenáris ülésen: *Az iskola, a templom, az írástudók hármassága egysége kultúránk fennmaradásában* (169-175. o.).

Vári Fábíán László hozzászólása az *Együtt* című folyóiratról a Magyar folyóirat-kiadás munkacsoportban (127-131. o.), **Csordás László** előadása: *Egy fiatal generáció körvonalai a kárpátaljai magyar irodalomban* (341-344. o.), **Bakos Kiss Károly** előadása: *Hagyomány és folytonosság a kárpátaljai magyar irodalomban. Írás, magyar írás, szépiírás Kárpátalján* (344-346. o.).

* Az *Újnavutilus* című irodalmi és kulturális portál közleményeiből:

Vári Fábíán László: *Tábori posta* (Részletek) = <http://ujnavutilus.info/vari-fabian-laszlo-tabori-posta>

Csordás László: *Géza bácsi esete a virággal és egyéb abszurdítások Kárpátalján* (Beszámoló) = <http://ujnavutilus.info/csordas-laszlo-geza-bacsi-esete-viraggal-es-egyeb-abszurditasok-karpataljan>

Bakos Kiss Károly: *Dsida, Útlevel* (Versek) = <http://ujnavutilus.info/bakos-kiss-karoly-dsida-utlevel>

*A *Hitel* 2011. júliusi számában olvasható **Penckőfer János** kritikája: *Egy bolygó – földi közelképekben* (Brenzovics Marianna: Kilátás).

ÚJ KÖNYVEK

MEGJELENT:

* **Kurmai-Ráti Szilvia**: *Törékeny szentek*. Mesék, tárcanovellák. Illusztrálta: Juhász László. Kárpátaljai Magyar Könyvek 206. Intermix Kiadó,

Ungvár–Budapest, 2011. (*Elektronikus változata a KMMI honlapján is olvasható: <http://www.kmmi.org.ua>*)

* **Zubánics László**: *Tájba írt történelem*. Kárpátaljai Magyar Könyvek 207. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2011. (*Elektronikus változata a KMMI honlapján is olvasható: <http://www.kmmi.org.ua>*)

* **Dupka György**: *Fogyó, gyarapodó nemzetiségek, érdekképviseletek Kárpátalján*. Hatásvizsgálatok a regionális történelmi folyamatok és a szociológiai-demográfiai adatok, nemzetiségi politika tükrében. Kárpátaljai Magyar Könyvek 208. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2011. (*Elektronikus változata a KMMI honlapján is olvasható: <http://www.kmmi.org.ua>*)

* **Bartha Gusztáv**: *Jelen-lét*. Kárpátaljai Magyar Könyvek 209. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2011. (*Elektronikus változata a KMMI honlapján is olvasható: <http://www.kmmi.org.ua>*)

* **A magyar-ukrán közös múlt és jelen: összekötő és elválasztó „fehér foltok”**. Előadások, tanulmányok két nyelven: magyarul és ukránul. Összeállította: Zubánics László. Kárpátaljai Magyar Könyvek 210. Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet–Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2011. (*Elektronikus változata a KMMI honlapján is olvasható: <http://www.kmmi.org.ua>*)

* **Vári Fábíán László**: *Tábori posta*. Szovjet mundaérban Poroszföldön. Kortárs Könyvkiadó, 2011.

* **Hutterer Éva**: *Gyermekélet Ráton*. Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség, Ungvár, 2011.

ELŐKÉSZÜLETBEN:

* **Szalai Borbála.** *Mesevár.* Verses mesék iskolásoknak. Kárpátaljai Magyar Könyvek 211. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2011.

* **Ferenczi Tihamér.** *Hetven év, hetven vers.* Kárpátaljai Magyar Könyvek 212. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2011.

* **Fodor Géza** *válogatott versei.* Kárpátaljai Magyar Könyvek 213. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2011.

* **Szolyva. A magyar holocaust emlékkönyve.** (Dupka György közreadásában). Kárpátaljai Magyar Könyvek 214. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2011.

* **Vári Fábián László.** *Kárpátaljai magyar népballadák és népdalok.* Kárpátaljai Magyar Könyvek 215. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2011.

Összeállította: Dupka György

SZERZŐINK

BAKOS KISS KÁROLY (1977) Beregújfalu
 S. BENEDEK ANDRÁS (1947-2009)
 BUJDOSÓ ISTVÁN (1987) Botfalva
 CZÉBELY LAJOS (1951) Visk
 CSORDÁS LÁSZLÓ (1988) Eszeny
 DINNYÉS JÓZSEF (1948) Budapest
 DUPKA GYÖRGY (1952) Ungvár
 FARKAS ÁRPÁD (1943) Sepsiszentgyörgy
 FODOR GÉZA (1950) Ungvár
 FÜZESI MAGDA (1952) Kolozsvár
 KONDOR PÉTER JÁNOS (1978) Budapest
 LŐRINCZ P. GABRIELLA (1982) Beregszász
 LUDMILLA KUDRJAVSZKAJA (1943) Ungvár
 MADÁR JÁNOS (1948) Tokaj
 NAGY ZOLTÁN MIHÁLY (1949) Csonkapapi
 OLÁH ANDRÁS (1958) Mátészalka
 PENCKÓFER JÁNOS (1959) Beregszász
 POMOGÁTS BÉLA (1934) Budapest
 SZENDREY ANITA (1988) Beregszász
 TÓTH PÉTER (1981) Szurte
 VASI SZABÓ JÁNOS (1964) Tanakajd
 VÁRI FÁBIÁN LÁSZLÓ (1951) Mezővári
 ZELEI MIKLÓS (1948) Budapest

E lapszámunkat Homoki Gábor festményeivel illusztráltuk